

3 – V létě 1918 (17. května) československé legie vystoupily proti bolševikům na Sibiři a s jejich pomocí byla v září ustavena v Užě prozatímní demokratická vláda sídlící od října v Omsku. 18. listopadu 1918 provedl ministr války admirál Alexandr Kolčak v Omsku vojenský převrat, prohlásil se „vrchním vladařem Ruska“ a nastolil na Sibiři „bílou diktaturu“, používající teroristických metod nelišících se nijak od metod bolševiků. Vztah československých legií ke Kolčakovi byl značně kritický a legionáři se na dalších přímých bojích s bolševiky po jeho boku odmítli podílet. Dohodové mocnosti zvažovaly uznání Kolčakovy vlády a poskytly mu omezenou vojenskou pomoc. K přímému vojenskému zásahu dohodových států na Sibiři ale nakonec nedošlo a koncem roku 1919 se Kolčakova diktatura pod náporom ofenzivy Rudé armády zhroutil. 7. února 1920 byl Kolčak v Irkutsku bolševiky zastřelen.

T. G. Masaryk V. Šrobárovi^a
Praha, 24. dubna 1919

/9

V Praze dne 24. dubna 1919.

Milý příteli,

upozorňuji Vás na číslo prešovského Golosa ruskoga naroda; v čísle velikonočním totiž v článku nadepsaném „Nemůžeme mlčet“ podává se stížnost na úřady slovenské, které ve Spiši, Šariši, Zemplíně a Užhorodě prý neuznávají Karpato-Rusy, prý se nepřijímají ruský psané žádosti. Inspektor Gallo v Šariši nedovolil prý přísahu učitelům v jich jazyce atd. Článek se končí prohlášením, že pod maďarskou vládou se těšili větším právům než pod slovenskou.¹

Upozornil jsem Vás ústně na problémy, které nás s Rusíny čekají. Nevím, jestli citovaný časopis není orgánem hnutí velkoruského;² na každý způsob s tím hnutím musíme počítat. Rusíni sami budou se muset o svém jazyku dohodnout, jakého dialektu chtějí užívat. Zde se nám jako prostředkovatel tamní Národní rady vnucoval známý na Moravě a ve Vídni dr. Klusák. Byl upozorněn, že vláda bude jednat s Rusíny přímo bez pomoci českého advokáta. Snad se Vám také bude vtírat v Bratislavě.

Konečně přikládám poznámku o inž. Smáhovi, hlásícím se o místo na Slovensku. Byl mně doporučen od četných občanů Valašského Meziříčí.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. L(CD)-76-IV, k. 635. Opis, strojopis.

a – Adresováno: Pan dr. Vavro Šrobár, ministr zdravotnictví v Bratislavě.

1 – Uvedené číslo novin Golos ruskoga naroda se nepodařilo dohledat.

2 – Velkoruský směr, zastáván rovněž časopisem Golos ruskoga naroda, neuznával Ukrajince za svébytný národ a rovněž Rusíny považoval za Rusy.